കൂടുതൽ കാര്യമായി എടുത്തിട്ടുള്ള സാധാരണപൗരർക്കു് ഈ പംക്തികൾ എത്രമാത്രം പ്രയോജനകരങ്ങളാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ല.

ഭരണത്തിന്റെ എല്ലാ രംഗങ്ങളിലും സാമാന്യജനങ്ങൾക്കു പങ്കാളിത്തം ഉണ്ടാവുന്നില്ലെങ്കിൽ ജനാധിപത്യം പരമാവധി ദുർബലപ്പെടുകയും വീണ്ടെടുക്കാനാകാത്തവിധം ദുഷിക്കുകയുംചെയ്യുമെന്നു് ഇക്കഴിഞ്ഞ നാലു പതിററാണ്ടുകളിലെ അനുഭവം നമ്മെ പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വിജ്ഞാനത്തിന്റെ പല മേഖലകളിലും ശാസ്ത്രീയവും ഭ്രാന്തിരഹിതവുമായ ബോധം നേടിയെങ്കിൽ മാത്രമേ സാധാരണ പൗരനു ഭരണത്തിന്റെ വ്യത്യസ്തതലങ്ങളിൽ പ്രയോജനകരമായി പങ്കെടുക്കുവാൻ കഴിവു കൈവരികയുള്ളു. പൗരന്മാരിൽ ഈ ബോധം ഉളവാക്കുകയാണു് അനൗപചാരിക വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം. സാക്ഷരത നേടിക്കഴിഞ്ഞവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അനൗപചാരിക വിദ്യാഭ്യാസം നൽകുന്നതിനുള്ള ഏററവും ശക്തമായ മാധ്യമം പത്രമാകുന്നു. ഓരോ വിഷയത്തിലും പ്രസക്തങ്ങളായ വിവരങ്ങൾ അനുക്രമമായി നൽകാനും വ്യത്യസ്തങ്ങളായ പല വീക്ഷണകോണങ്ങൾ അവതരിപ്പിച്ചു മുമ്പിലുള്ള അനേകം വികല്പങ്ങളിൽ ഏററവുമധികം പ്രയോജനകരമായതു തിരഞ്ഞെടുക്കുവാൻ കഴിവുനല്കുന്ന വിവേചനശീലം വായനക്കാരിൽ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കാനും പത്രങ്ങൾക്കുള്ള കഴിവു മററൊരു മാധ്യമത്തിനുമില്ല. ഇക്കാരണത്താൽ വരുംവർഷങ്ങളിൽ പൊതുപത്രപ്രവർത്തനത്തിലെ വലിയൊരു മേഖല വിദ്യാഭ്യാസ പത്രപ്രവർത്തനത്തിനായി നീക്കിവെക്കേണ്ടതു് ആവശ്യമായിവരുമെന്നു നിസ്സംശയം പറയാം.

സ്വന്തം ഉത്തരവാദിത്തത്തെപ്പററി പൂർണമായ ബോധമുള്ള ഒരു പത്രപ്രവർത്തകനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ കൂടുതൽ ഉയന്ന ഒരു രൂപം മാത്രമാണു പത്രപ്രവർത്തനം. ജനങ്ങളെ ഉദ്ബുദ്ധരാക്കി കർമരംഗത്തിലേക്കു നയിക്കുന്നതിലാണു പത്രപ്രവർത്തനത്തിന്റെ ചാരിതാർത്ഥ്യം. പത്രപ്രവർത്തനം യഥാർത്ഥത്തിൽ സാഫല്യം നേടുന്നതു് അതൊരു വിദ്യാഭ്യാസ പ്രവർത്തനമായിത്തീരുമ്പോഴാകുന്നു. ഈ മേഖലയിലുള്ള പ്രവർത്തനമാണു പത്രാധിപനെ ആചാര്യപദവിയിലേക്കു് ഉയർത്തുന്നതു്. മലയാള പത്രപ്രവർത്തനത്തിൽ കേസരി ബാലകൃഷ്ണപിള്ള എക്കാലവും ആചാര്യനായി ആദരിക്കപ്പെടുമെങ്കിൽ, അതിനുള്ള കാരണം മററൊന്നല്ല.

(കുരൂർ നീലകണ്ഠൻനമ്പൂതിരിപ്പാടു് സ്മാരകപ്രസംഗം—1988)

81. മനോരമയുടെ സംഭാവനകൾ

മലയാളത്തിൽ പത്രപ്രവർത്തനത്തിന്റെ പുരോഗതിക്കു് മലയാള മനോരമ നൽകിയ സംഭാവനകളാണല്ലോ ഈ പരിചർച്ചയുടെ വിഷയം. പേരു് അല്പമൊന്നു ഭേദപ്പെടുത്തി, 'മലയാള പത്രപ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഇന്നോളമുള്ള പുരോഗതി' എന്നു് ആക്കിയാലും, പരിചർച്ചയുടെ സ്വഭാവത്തിൽ വലിയ വ്യത്യാസമൊന്നും വരാൻ ഇടയില്ല. കാരണം, ഇക്കഴിഞ്ഞ നൂറു വർഷങ്ങളിൽ മലയാള പത്രപ്രവർത്തനത്തിനു് വിവിധ രംഗങ്ങളിൽ കൈവന്ന പുരോഗതിയിൽ മലയാള മനോരമ പൂർണമായും പങ്കാളിയായിട്ടുണ്ടു്; പുരോഗതിയുടെ ഒട്ടുവളരെ രംഗങ്ങളിൽ നിർണായകമായ നേതൃത്വം വഹിച്ചതു് മലയാള മനോരമയാണുതാനും. അതിനാൽ മലയാള പത്രപ്രവർത്തനത്തിന്റെ പുരോഗതിയും മലയാള മനോരമയുടെ പുരോഗതിയും ഒരേ പ്രതിഭാസത്തിന്റെ വ്യത്യസ്ത വീക്ഷണങ്ങൾ മാത്രമാകുന്നു. ഒന്നിനെപ്പററി പറയുമ്പോൾ നാം മററൊന്നിനെപ്പററിയും പറയാൻ നിർബദ്ധരായിത്തീരുന്നു.

പൂർവഗാമികൾ

മലയാളത്തിലെ ആദ്യത്തെ ആനുകാലികമെന്നു് ഗണിക്കപ്പെട്ടുവരുന്ന 'രാജ്യസമാചാരം' എന്ന മാസിക ബാസൽ മിഷൻ പ്രവർത്തകർ തലശ്ശേരി ഇല്ലിക്കുന്നിൽനിന്നു് കല്ലച്ചിൽ പകർത്തി പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ തുടങ്ങിയതു് 1847–ൽ ആയിരുന്നു. ക്രിസ്തുമതപ്രചാരണമല്ലാതെ, വാർത്തകൾ പ്രചരിപ്പിക്കുക 'രാജ്യസമാചാര'ത്തിന്റെ ലക്ഷ്യമായിരുന്നില്ല. 'രാജ്യ'മെന്നതുകൊണ്ടു് മാസികാപ്രവർത്തകർ ഉദ്ദേശിച്ചതു് സ്വർഗരാജ്യം ആയിരുന്നുവല്ലോ.

'രാജ്യസമാചാര'ത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ ലക്കം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതിനു ശേഷം നാല്പത്തിരണ്ടു വർഷവും ഒമ്പതു മാസവും കഴിഞ്ഞു്, 1890 മാർച്ച് 22–ാം തീയതിയാണു് 'മലയാള മനോരമ'യുടെ ഒന്നാം ലക്കം വായനക്കാരുടെ കൈകളിൽ വന്നുചേർന്നതു്. ഈ കാലഘട്ടത്തിനിടയിൽ മാസികകളായും വാർഷികങ്ങളായും പത്തു ദിവസത്തിൽ ഒന്നു വീതമുള്ളവയായും വാരികകളായും പതിനഞ്ചോളം ആനുകാലികങ്ങൾ കേരളത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിരുന്നു. ഇവയിൽ പലതും അല്പായുസ്സുകളായിരുന്നു എന്നതിൽ ആശ്ചര്യപ്പെടാനില്ല. മലയാള മനോരമ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ തുടങ്ങിയ 1890–ൽ മൂന്നു വാരികകളും രണ്ടു ദശദിനികങ്ങളും, മൂന്നു വാർഷികങ്ങളും നാലു മാസികകളും അടക്കം പന്ത്രണ്ടു് ആനുകാലികങ്ങൾ കേരളത്തിൽ നിലവിലിരുന്നതായി മലയാള മനോരമയുടെ ആദ്യലക്കത്തിലെ പ്രസ്താവനയിൽ പറയുന്നുണ്ടു്. ഇവയിൽ, രണ്ടു വാർഷികങ്ങളും ഒരു മാസികയും മാത്രമായിരുന്നു തിരുവിതാംകൂർ സ്റ്റേറ്റിൽനിന്നു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നതു്. ഇവ മൂന്നും മൂന്നു വ്യത്യസ്ത മതസ്ഥാപനങ്ങളുടെ വകയായിരുന്നു. ഈ പശ്ചാത്തലത്തിലാണു്, ഒരു 'പൊതു വർത്തമാനപത്രം' ആയി മലയാള മനോരമ രംഗത്തെത്തിയതു്. മനോരമ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു തുടങ്ങിയ കാലത്തു മലയാളത്തിൽ നിലവിലിരുന്ന പന്ത്രണ്ടു് ആനുകാലികങ്ങളിൽ നാലെണ്ണം അതേ വർഷത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരണം ആരംഭിച്ചവയായിരുന്നു. മലയാള മനോരമയുടെ ആവിർഭാവത്തിനു മുമ്പു് പ്രചരിച്ചിരുന്ന മലയാളത്തിലെ ആനുകാലികങ്ങൾക്കു് പത്രപ്രവർത്തനചരിത്രത്തിൽ പല വ്യത്യസ്ത കാരണങ്ങളാൽ പ്രാധാന്യമുണ്ടെന്നതിനു സംശയമില്ല. എന്നാൽ, പത്രത്തെ സംബന്ധിച്ച നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ ധാരണകളോടു് ഒട്ടു് അടുത്തെങ്കിലും വന്നിരുന്നവ, അക്കൂട്ടത്തിൽ, ഏറെയൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ചുരുക്കത്തിൽ, മലയാള മനോരമയുടെ ആവിർഭാവത്തിനു മുമ്പുള്ള അര നൂറ്റാണ്ടുകാലത്തെ, കേരള പത്രപ്രവർത്തനചരിത്രത്തിലെ പ്രാക് ചരിത്ര കാലഘട്ടം എന്നു വിശേഷിപ്പിക്കുന്നതു് വളരെയൊന്നും അനുചിതമായിരിക്കുകയില്ല.

പത്രത്തിന്റെ നാലു ഘടകങ്ങൾ

ഏതെങ്കിലുമൊരു ഭാഷയിൽ എഴുതപ്പെട്ട ഏതെങ്കിലും ചില വിവരങ്ങൾ വായനക്കാർക്കെത്തിക്കാൻ പാകത്തിൽ കടലാസ്സിൽ അച്ചടിച്ചു തയ്യാറാക്കിയ ഒരു വില്പനച്ചരക്കു് ആണല്ലോ പത്രം. ഭാഷ, ഉള്ളടക്കം, യന്ത്രസംവിധാനങ്ങളുപയോഗിച്ചു വില്പനയ്ക്കു തയ്യാറാക്കുന്ന അച്ചടിച്ച കടലാസ്സുകൾ എന്നിങ്ങനെ മൂന്നു ഘടകങ്ങൾ പത്രത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു എന്നു് മേൽച്ചേർത്ത നിർവചനത്തിൽനിന്നു് വ്യക്തമാകുന്നു. പത്രപ്രവർത്തനത്തിന്റെ പുരോഗതിയെപ്പറ്റി ചർച്ചചെയ്യുമ്പോൾ നാം പരിഗണിക്കേണ്ടതു് ഭാഷയുടെ പുരോഗതി, ഉള്ളടക്കത്തിന്റെ പുരോഗതി, പത്രം തയ്യാറാക്കുന്ന യാന്ത്രിക–ഭൗതിക–പ്രക്രിയകളുടെ പുരോഗതി എന്നിവയെയാണു്. ഇതോടൊപ്പം പത്രപ്രവർത്തകരെ പരിശീലിപ്പിക്കുന്നതിലും അവർക്കു പ്രവർത്തനസൗകര്യങ്ങൾ നൽകുന്നതിലും വന്നുചേർന്ന പുരോഗതിയെക്കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തിയാൽ, പത്രപ്രവർത്തന പുരോഗതിയെക്കുറിച്ചുള്ള ചർച്ച ഏറെക്കുറെ സമഗ്രമായി എന്നു പറയാം.

ഭാഷാപുരോഗതി

'യശോധനൻ' എന്നു് അനാത്മാംവിധം ഉള്ളൂർ വിശേഷിപ്പിച്ച കണ്ടത്തിൽ വറുഗീസ് മാപ്പിള പത്രപ്രവർത്തനം ജീവിതചര്യയായി അംഗീകരിച്ചതു് മലയാള ഭാഷയോടും മലയാള സാഹിത്യത്തോടും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന സ്നേഹം ഒന്നുകൊണ്ടു മാത്രമായിരുന്നു. സമ്പന്നമായ ഒരു കുടുംബത്തിൽ പിറന്നു് എഫ്. എ. വരെ പഠിച്ച അദ്ദേഹം തനിക്കു പാരമ്പര്യമായി ലഭിക്കുമായിരുന്ന സർക്കാർ ജോലി ഉപേക്ഷിച്ചു് കൊച്ചിയിൽ ചെന്നു് ദേവജി ഭീമജിയെക്കൊണ്ടു് ഒരു വാരിക തുടങ്ങിച്ചു് അതിന്റെ ആധിപത്യം കൈയേററതിനു് വേറെ വിശദീകരണം ഒന്നുമില്ല. രണ്ടു വർഷം നീണ്ടുനിന്ന ഈ പത്രാധിപത്യം, പത്രപ്രവർത്തനകലയിൽ അദ്ദേഹത്തിനു വേണ്ടത്ര പ്രായോഗിക പരിചയം നൽകുകയും, മലയാളത്തിലെ പ്രസിദ്ധരായ സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ സൗഹാർദം അദ്ദേഹത്തിനു സമ്പാദിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ഏഴു വർഷം കഴിഞ്ഞു് മലയാള മനോരമ കമ്പനി സ്ഥാപിക്കാനും, അതിന്റെ ഉടമയിൽ മലയാള മനോരമ പത്രം പ്രസിദ്ധീകരിക്കാനും ഈ മൂലധനം—പത്രപ്രവർത്തനപരിചയവും സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ സൗഹാർദവും—അദ്ദേഹത്തിനു് പ്രയോജനപ്പെട്ടു.

പത്രപ്രവർത്തനത്തിലൂടെ ഭാഷാസേവനം നടത്തുന്നതിനെപ്പററി തനിക്കുണ്ടായിരുന്ന വ്യക്തമായ ധാരണകൾ മലയാള മനോരമയുടെ രണ്ടാമത്തെ ലക്കത്തിൽ വറുഗീസ് മാപ്പിള ഇങ്ങനെ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടു്:

'....ഭാഷാപരിഷ്കാരത്തിനു് വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളെപ്പോലെ സഫലമായി മററൊന്നും ഉപയോഗപ്പെടുന്നില്ല നല്ലവണ്ണം ആലോചിക്കുന്നവർ, ഭാഷാപരിഷ്കാരത്തിനു വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങൾ മാത്രമേ ഉപയോഗപ്പെടുന്നുള്ളു എന്നും പറഞ്ഞുപോകുമെന്നു തോന്നുന്നു—പുസ്തകങ്ങൾ, വലിപ്പംകൊണ്ടും ഒററൊററയായതിനാലും വിലയുടെ കൂടുതൽ നിമിത്തവും പ്രായേണ ഓരോ പ്രത്യേക സമുദായങ്ങളെ മാത്രം സംബന്ധിക്കുന്ന പ്രകൃതങ്ങൾ പ്രതിപാദിക്കുന്നവയാകയാലും, എല്ലാ ദിക്കിലും ചെന്നെത്തുന്നതു പ്രയാസം. വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങൾ അല്പവിലയ്ക്കും പലപ്പോഴും വിലകൂടാതെയും, പലരുടെ കൈകളിലുംചെന്നു് അകപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടും വിസ്താരക്കുറവുകൊണ്ടും വായിക്കാതെ വിടുന്നവർ ചുരുക്കമെന്നുതന്നെ വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ മംഗലാപുരത്തെ ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ മലയാളവും അഭിപ്രായങ്ങളും, തിരുവനന്തപുരത്തെ ഹിന്ദുക്കളിലും മറിച്ചും, വ്യാപരിക്കുന്നതിനാൽ മലയാള ഭാഷയ്ക്കു പ്രത്യേകം പരിഷ്കാരത്തിന്റെ ആരംഭം മാത്രമായിരിക്കുന്ന ഇക്കാലത്തു്, ദിക്കുകളുടെയും സമുദായങ്ങളുടെയും അകലവും ഭേദവും മററുംകൊണ്ടുള്ള ഗ്രാമ്യാദി ദോഷങ്ങൾ തീർന്നു് എല്ലാവരാലും ആദരിക്കപ്പെടുവാൻ തക്കതായ ഒരു ഉത്തമഭാഷ സ്ഥിരപ്പെടുത്തുന്നതിനു് വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളുടെ പ്രചാരത്താലല്ലാതെ മററൊന്നുകൊണ്ടും കഴിയുന്നതല്ല.' (സംസ്കാരതരംഗിണി, പേജ് 202, 203).

അനുലിഖിതപൂർവങ്ങളായ വിഷയങ്ങളുടെ പ്രതിപാദനത്തിനു് ഉപയോഗിക്കുകവഴി ഭാഷയ്ക്കു് വ്യാപ്തിയും ആവിഷ്കരണശേഷിയും വർദ്ധിപ്പിക്കുക, ഐകരൂപ്യം ഉളവാക്കുന്നതുവഴി ഭാഷയെ മാനകീകരിക്കുക (standardise), ഗ്രാമ്യാദി ദോഷങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതുവഴി ഭാഷയെ സംസ്കരിക്കുക—ചുരുക്കത്തിൽ ഭാഷയെ ആധുനികീകരിക്കുക—എന്ന ലക്ഷ്യമാണു്, അസാധാരണമായ വീക്ഷണവൈശദ്യത്തോടെ ഈ ഉദ്ധാരണത്തിൽ ശ്രീ വറുഗീസ് മാപ്പിള പത്രപ്രവർത്തനത്തിനു് നിർദേശിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

ആശയനിവേദനം എന്ന ഭാഷയുടെ ധർമത്തിലെന്നപോലെ, ആഹ്ലാദപ്രദാനം എന്ന സാഹിത്യത്തിന്റെ ധർമത്തിലും വറുഗീസ് മാപ്പിള ദത്താവധാനനായിരുന്നു. 'മലയാളഭാഷയുടെ അഭിവൃദ്ധിക്കായി തങ്ങളുടെ വാസനാവൈഭവത്തെ സരസമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന കവികൾ, അവിഹിതമല്ലാത്ത

ഏതെങ്കിലും പ്രകൃതത്തെക്കുറിച്ച് ഉണ്ടാക്കി അയയ്ക്കുന്ന ഒററ ശ്ലോകങ്ങളും മററും, സമസ്യകൾ മുതലായവയും, അപ്പോഴപ്പോൾ നോക്കി യുക്തംപോലെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ഒരു പ്രത്യേക പംക്തിതന്നെ' തുടക്കംമുതൽ മലയാള മനോരമയിൽ അതിന്റെ പത്രാധിപർ നീക്കിവെച്ചിരുന്നു മലയാളത്തിലെ കാവ്യഭാഷയെ സമഗ്രമായി നവീകരിച്ച വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തിനു് അഖില കേരള വ്യാപ്തി നൽകിയതു് മലയാള മനോരമയുടെ ഈ പംക്തിയായിരുന്നു. 'അവിഹിതമല്ലാത്ത പ്രകൃത'ത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പത്രാധിപരുടെ നിഷ്കർഷ, വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ദുർബലതയായിരുന്ന അശ്ലീല—ഗ്രാമ്യ—പ്രയോഗങ്ങളെ കാവ്യമാതൃകകളിൽനിന്നു് അകററിനിർത്തുന്നതിനു് യഥാസമയം ഉപകരിക്കുകയുംചെയ്തു.

മലയാളഭാഷയുടെ അതിരുകൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനും ആവിഷ്കരണശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ഭാഷയെ സരളമാക്കുന്നതിനും മാനകീകരിക്കുന്നതിനും സാഹിത്യത്തിന്റെ ഗദ്യ—പദ്യ വിഭാഗങ്ങളെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിലൂടെയും ലേഖക പ്രോത്സാഹനത്തിലൂടെയും പോഷിപ്പിക്കുന്നതിനും ഇക്കഴിഞ്ഞ നൂറു വർഷങ്ങളിൽ മലയാള മനോരമ എങ്ങനെ സ്ഥിരമായും ശക്തമായും ഫലപ്രദമായും പ്രവർത്തിച്ചുപോന്നു എന്നു ചുരുങ്ങിയ സമയത്തിനുള്ളിൽ വിവരിക്കുക പ്രയാസമാണു്. ഒന്നു മാത്രം പറയാം. മലയാള മനോരമയുടെ സ്ഥാപകന്റെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിൻതുടർച്ചക്കാരുടെയും ശ്രദ്ധ മലയാള ഭാഷാപോഷണത്തിൽ അനുസ്യൂതമായും സമഗ്രമായും എന്നും ഊന്നിനിന്നിരുന്നു.

ഉള്ളടക്കത്തിലെ പുരോഗതി

പത്രത്തിന്റെ പ്രഥമലക്ഷ്യം വാർത്താവിതരണമാണെന്ന വസ്തുത വറുഗീസ് മാപ്പിള മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. 'ഒരു മനുഷ്യന്റെ ബുദ്ധികൊണ്ടോ സാമർത്ഥ്യംകൊണ്ടോ തന്റെയോ താൻ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന സമുദായത്തിന്റെയോ സുഖത്തിനുവേണ്ടി എന്തെങ്കിലും നൂതനമായ ഒരു കാര്യം ഒരു ദിക്കിൽ നടന്നാൽ അതു് ഇതര ജനസമുദായങ്ങളിലും വാസ്തവപ്രകാരം അറിവു കിട്ടുകയും അങ്ങനെ അവർക്കും അതു് അനുഭവിക്കാൻ ഇടയാവുകയുംചെയ്യുന്നതിനു വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളെപ്പോലെ ഉപയോഗപ്പെടുന്നതു് മറെറാന്നുമില്ല. പത്രങ്ങൾ ലോകം മുഴുവനിലുമുള്ള അവസ്ഥകളെ അതാതിനു വാസ്തവത്തിലുള്ള യോഗ്യതകളോടുകൂടിയും ഗുണദോഷങ്ങളെ വേർതിരിച്ചും പ്രസംഗിച്ചു മനസ്സിലാക്കുന്നതിനാൽ ജനങ്ങൾക്കു ഗ്രഹിക്കുന്നതിനു വളരെ എളുപ്പമുള്ളതു കൂടാതെ നല്ല ധാന്യങ്ങളോടുകൂടി നിരന്തരമായി ഉണ്ടായിരിക്കുന്ന പതിരുകളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു വർജിക്കുന്നതിനുള്ള അറിവു കൊടുക്കുകയുംചെയ്യുന്നു' എന്നു് മലയാള മനോരമയുടെ രണ്ടാം ലക്കത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചപ്പോൾ വർഗീസ് മാപ്പിള വാർത്താവിതരണത്തോടൊപ്പം വാർത്താവിമർശനത്തിലും ഊന്നൽ കൊടുത്തു; സമൂഹപുരോഗതിയെന്ന പത്രപ്രവർത്തനത്തിന്റെ പാര്യന്തികലക്ഷ്യത്തെ വ്യക്തമായി ചിത്രീകരിക്കുകയുംചെയ്തു. 'അനീതിസംഹാരത്തിനു പുതുതായി കിട്ടിയിരിക്കുന്ന ഈ ആയുധം' എന്നു് അദ്ദേഹം പത്രത്തെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നുമുണ്ടു്. മലയാള മനോരമയുടെ ഒന്നാം ലക്കത്തിലെ മുഖപ്രസംഗം പുലയരുടെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ആവശ്യകതയെ വിവരിക്കുന്നതായിരുന്നു എന്ന വസ്തുതതന്നെ സമൂഹപുരോഗതിയിൽ സ്ഥാപകപത്രാധിപർക്കുണ്ടായിരുന്ന താല്പര്യത്തിനു് ഉദാഹരണമാണു്. സമൂഹത്തെ പുരോഗമിപ്പിക്കുന്നതിനും അനീതിയെ സംഹരിക്കുന്നതിനും മലയാള മനോരമ ഇക്കഴിഞ്ഞ ഒരു നൂററാണ്ടിൽ എന്തെല്ലാം പ്രവർത്തിച്ചുവെന്നും ഈ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഫലമായി എന്തെല്ലാം യാതനകൾ ആ പത്രത്തിന്റെ പ്രവർത്തകർക്കു് അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നുവെന്നും എല്ലാവർക്കും അറിവുള്ളതാണല്ലോ.

മുമ്പു് ഉദ്ധരിച്ച ഖണ്ഡികയിൽ 'വാർത്ത'ക്കു് വിശാലമായ ഒരു നിർവച

നമാണ്' വറുഗീസ്'മാപ്പിള നൽകിയിട്ടുള്ളതു്. 'ഒരു മനുഷ്യന്റെ ബുദ്ധികൊണ്ടോ, സാമർത്ഥ്യംകൊണ്ടോ, തന്റെയോ താനുരംപ്പെട്ട സമുദായത്തിന്റെയോ സുഖത്തിനുവേണ്ടി സംഭവിച്ച നൂതനമായ കാര്യം' എന്നുള്ള നിർവചനം വൃത്താന്തപത്രത്തിന്റെ ഉള്ളടക്കം എന്തായിരിക്കണം എന്നതു സംബന്ധിച്ച് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന ധാരണ വ്യക്തമാക്കുന്നു. യഥാർത്ഥ്യം, നവീനത, സാമൂഹ്യ പ്രാധാന്യം എന്നു വാർത്തയുടെ മൂന്നു മുഖ്യഘടകങ്ങളും ആ ധാരണയിൽ അടങ്ങിയിട്ടുണ്ടു്. ചുരുക്കത്തിൽ, വായനക്കാരുടെ താല്പര്യത്തെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുകയും സാമൂഹ്യപുരോഗതിക്കു പ്രയോജകീഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന എന്തും വൃത്താന്തപത്രത്തിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ഉരംപ്പെടുന്നു എന്നു് അദ്ദേഹം കരുതി. 1890 മാർച്ച് 22-ാം തീയതിയിലെ മലയാള മനോരമയും 1988 മാർച്ച് 24-ാം തീയതിയിലെ 'മലയാള മനോരമ'യും തമ്മിൽ താരതമ്യപ്പെടുത്തുന്ന ഒരാരംക്കു് മലയാള പത്രങ്ങളുടെ ഉള്ളടക്കത്തിന്റെ അളവിലും ഗുണമേന്മയിലും വന്നുചേർന്ന അസാധാരണമായ വികാസത്തെപ്പറ്റി അത്ഭുതപരതന്ത്രനാകാതിരിക്കുക സാദ്ധ്യമല്ല. ഉള്ളടക്കത്തിന്റെ ഈ പുരോഗതിയിൽ മലയാള മനോരമയുടെ പങ്കു് എത്ര എന്നു നിർണയിക്കുക പ്രയാസമാണു്; കാരണം, ലോകവ്യാപകമായ ഒരു പ്രതിഭാസത്തിന്റെ പ്രാദേശികമായ പ്രതിഫലനമാണു് ഇവിടെ നാം കാണുന്നതു്.

യാന്ത്രിക-ഭൗതിക-പുരോഗതി

പത്രം എന്ന വില്പനച്ചരക്കു തയ്യാറാക്കുന്ന പ്രക്രിയയിൽ അടുത്തകാലത്തായി വന്നിട്ടുള്ളതും ഇപ്പോഴും തുടർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതുമായ യാന്ത്രിക-ഭൗതിക പുരോഗതി വിവരിക്കുന്നതും എളുപ്പമുള്ള കാര്യമല്ല. ഈയംകൊണ്ടുള്ള ആണിയച്ചുകരം (ടൈപ്പുകരം) കൈകൊണ്ടു തൊടാതെ മാററർ കമ്പോസ്'ചെയ്യാനും പേനയുപയോഗിക്കാതെ പ്രൂഫ് തിരുത്താനും പത്രത്തിന്റെ പേജുകളുടെ പ്രതിഛായ ടെലിഫോൺകമ്പിയിലൂടെ ഒരു ഉല്പാദന കേന്ദ്രത്തിൽനിന്നു മറെറാരു ഉല്പാദനകേന്ദ്രത്തിലേക്കു് അയയ്ക്കാനും എല്ലാം ഇന്നു സാദ്ധ്യമായിട്ടുണ്ടു്. അച്ചടിച്ചു് ഏതാനും മണിക്കൂറുകരംക്കകം കേരളത്തിന്റെ ഏതു കോണിലുമുള്ള ഏതു വീട്ടിലും പത്രം എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള കാര്യക്ഷമമായ വിതരണസംവിധാനവും ഉണ്ടായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇതോടൊപ്പം കോടിക്കണക്കിനു രൂപ കൈകാര്യംചെയ്യുന്ന വലിയ വ്യാപാരസ്ഥാപനങ്ങളായി പത്രമാഫീസുകരം മാറിയിട്ടുണ്ടു്. ഈ യാന്ത്രിക-ഭൗതിക-സാമ്പത്തിക-വാണിജ്യ-വിപ്ലവത്തിന്റെ ഗുണഭോക്താക്കരം മാത്രമല്ല, കേരളത്തിൽ പല അംഗങ്ങളിലും പ്രഥമപ്രയോക്താക്കരംകൂടിയാണു് മലയാള മനോരമ പ്രവർത്തകർ. അച്ചടിയുടെ സാങ്കേതിക പരിഷ്'കരണത്തിൽ വർഗീസ്'മാപ്പിളയ്ക്കുണ്ടായിരുന്ന ഉദ്'ബുദ്ധമായ താല്പര്യം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിന്മുറക്കാർ ഇന്നോളം നിലനിർത്തിപ്പോന്നിട്ടുള്ളതു് സന്തോഷകരമായ ഒരു വസ്തുതയാകുന്നു.

പത്രപ്രവർത്തകരുടെ പുരോഗതി

പല വ്യക്തികളുടെ പല നിലവാരങ്ങളിലുള്ള ധൈഷണിക വ്യാപാരങ്ങളുടെ സമുദിതഫലമാണു് ഒരു പത്രം. പ്രാദേശിക ലേഖകർ തൊട്ടു മുഖ്യപത്രാധിപർവരെ പല തലങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ പരസ്പരം സഹകരിച്ചു് ഒത്തിണങ്ങി പ്രവർത്തിച്ചാൽ മാത്രമേ അച്ചടിയന്ത്രത്തിൽനിന്നു പുറത്തുവരുന്ന പത്രം വായിക്കാൻ കൊള്ളാവുന്നതായിരിക്കുകയുള്ളു. വ്യത്യസ്ത തലങ്ങളിൽ ഉള്ള പത്രപ്രവർത്തകർക്കു് ജന്മജാതമായ പ്രതിഭയോടൊപ്പം നിപുണമായ പരിശീലനവും ഇന്നു് അനപേക്ഷണീയമാണു്. വൈദ്യം, അദ്ധ്യാപനം, എൻജിനീയറിങ്ങ് മുതലായവപോലെ വൈദഗ്'ദ്ധ്യം ആവശ്യമുള്ള ഒരു തൊഴിൽ (പ്രൊഫ

ഷൻ) ആണ് പത്രപ്രവർത്തനവും. ബുദ്ധിശാലികളും അഭ്യസ്തവിദ്യരുമായ യുവജനങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുത്ത് അവർക്ക് സാങ്കേതികപരിശീലനം നൽകി അവരെ വിദഗ്ദ്ധ പത്രപ്രവർത്തകരാക്കി വളർത്തുന്നതിനു മിക്ക വലിയ പത്രങ്ങളിലും ഇന്നു വിപുലമായ ഏർപ്പാടുകളുണ്ട്. കേരളത്തിൽ പത്രപ്രവർത്തക പരിശീലനരംഗത്തിൽ മലയാള മനോരമ നിർവഹിച്ചതും നിർവഹിച്ചുവരുന്നതുമായ മാർഗദർശക സേവനവും വിശദമായി ചർച്ചചെയ്യപ്പെടേണ്ട ഒരു വിഷയമാകുന്നു.

'പത്രപ്രവർത്തനത്തിന്റെ പുരോഗതി' എന്നു സാമാന്യമായി പറയുമ്പോൾ, അതിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ട നാലു മുഖ്യ കാര്യങ്ങളെപ്പററി പൊതുവെ പ്രസ്താവിക്കുക മാത്രമാണ് ഇവിടെ ചെയ്തത്. ഇനിയങ്ങോട്ട് ഇവിടെ നടക്കുന്ന വിദഗ്ദ്ധ ചർച്ച ഈ വിഷയങ്ങളിലേക്കു വേണ്ടത്ര വെളിച്ചം പ്രസരിപ്പിക്കുമെന്ന് ആശിക്കുന്നു.

കേരളത്തിലെ മഹത്തായ ഒരു സാംസ്കാരിക സ്ഥാപനമാണ് മലയാള മനോരമ. ഇന്ത്യയിലെ ദിനപത്രങ്ങളിൽ ഏററവുമധികം പ്രചാരമുള്ളത് മലയാള മനോരമയ്ക്കാകുന്നു. അതിനാൽ, ഭാരതഭൂമിയിലെതന്നെ ഏററവും പ്രധാനമായ ഒരു സാംസ്കാരികസ്ഥാപനം എന്ന് അതിശയോക്തി സ്പർശം കൂടാതെ, മലയാള മനോരമയെ വിശേഷിപ്പിക്കാം. ജനങ്ങളെ ബോധവൽക്കരിക്കുന്നതിൽ ഏതൊരു സർവകലാശാലയും നിർവഹിക്കുന്നതിലേറെ സേവനം നല്ല നിലയിൽ നടത്തുന്ന ഒരു പത്രം നിർവഹിക്കുന്നുണ്ട്. നൂറു വർഷം നീണ്ടുനിന്ന സേവനത്തിലൂടെ മലയാള മനോരമ നമ്മുടെയെല്ലാം സാംസ്കാരിക പൈതൃകത്തിലേക്ക് അദ്വിതീയമായ സംഭാവന ഇതിനകം നൽകിയിരിക്കുന്നു. ഈ സംഭാവന ഭാവിയിലെ മാറിവരുന്ന പരിസ്ഥിതികളിൽ കൂടുതൽ വ്യാപകമായും പ്രഭാവപൂർണമായും ഇനിയുമെത്രയോ കാലം തുടരുമാറാകട്ടെ എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുക മാത്രമേ ഞാൻ ഇനി ചെയ്യേണ്ടതായിട്ടുള്ളു.

മലയാള മനോരമയുടെ സ്ഥാപകനായ പത്രാധിപ പരമാചാര്യനും അപ്പിതാമഹന്മാക്കളായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിൻഗാമികൾക്കും ഒരു മലയാള പത്ര പ്രവർത്തകൻ എന്ന നിലയിൽ എന്റെ സാദരപ്രണാമങ്ങൾ!

(20 മാർച്ച്, 1988)

82. മുഖപ്രസംഗങ്ങൾ

സേവനമായി ആരംഭിച്ച പത്രപ്രവർത്തനം ഇന്ന് ഏറെക്കുറെ വ്യവസായമായി മാറിയിരിക്കാം. സമൂഹത്തിനു കൈവരുന്ന സേവനത്തെക്കാളേറെ സ്ഥാപനത്തിനു കൈവരുന്ന സാമ്പത്തികലാഭം പത്രപ്രവർത്തനത്തിന്റെ ലക്ഷ്യമായിട്ടുമുണ്ടാവാം. എങ്കിലും സേവനമെന്ന അടിസ്ഥാനലക്ഷ്യത്തെ അവഗണിക്കുന്ന തോതിന് വ്യവസായമെന്ന നിലയിൽ വിജയിക്കുന്നതിനുള്ള സാദ്ധ്യത പത്രസ്ഥാപനത്തിനു നഷ്ടപ്പെടും എന്ന കാര്യത്തിൽ യാതൊരു സംശയവുമില്ല. പ്രചാരം ഏറുന്ന തോതിനാണല്ലോ വിററുവിലയായും പരസ്യക്കൂലിയായും പത്രസ്ഥാപനത്തിനു സാമ്പത്തികവരുമാനം വർദ്ധിക്കുക. പ്രചാരമാകട്ടെ, വായനക്കാർ ഓരോ ദിവസവും സ്വമേധയാ പണം നൽകി പത്രം വാങ്ങുന്നതിനെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. മികച്ച സേവനം തങ്ങൾക്കു ലഭിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പുള്ളപ്പോൾ മാത്രമേ വായനക്കാർ പണം മുടക്കി പത്രം വാങ്ങുകയുള്ളു. രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തകർക്കു പല വർഷങ്ങളിൽ ഒരിക്കലേ തിരഞ്ഞെടുപ്പിനെ നേരിടേണ്ടതുള്ളു പത്രങ്ങൾക്കാകട്ടെ എല്ലാ പ്രഭാതങ്ങളിലും നിർണായകമായ തിരഞ്ഞെടുപ്പിനെ അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. തിരഞ്ഞെടു